

עגלות מערבולות: בחירה, התאמה והפעלה

הקדמה

רגה. חמרים שגודל חלקיקיהם עד 8 ס"מ — מותרים להכנסה לעגלה. מכאן, שאין להכניס שחת וקש בלתי קצוצים. גודל זה הוא שרירותי, כי כבר בגבול זה חמרים מסויימים כמו תחמיץ חיטה, תחמיץ אפונה וכו', עלולים להיות קשים לערבול. לעומת זאת, חמרים אחרים, כתחמיץ תירס, תחמיץ עלוות סלק סוכר וכו', יתערבלו בקלות. לא ניתן להצביע על הבדל בין העגלות בהפעלה אם צפויים חמרים קלים לערבול, אך אם צפויים חמרים קשי-ערבול, נראה יתרון לאותן העגלות שלהן פתח יציאה צדדי רחב במרכז (סביר להניח שיהיה פחות לחץ על החלזונות והדפנות).

בהשוואה בין העגלות יש לבדוק את המפרטים הטכניים, המחיר, הניסיון של משקים להם חמרים ותנאים דומים ועוד, ויש לבחור עגלה בעלת נפח ערבול המתאים לתנאי המשק. החברות מציגות את הנפח הכללי של העגלות ברגל מעוקב והמספר מייצג גם את הדגם של העגלה. נפח הערבול האפקטיבי הוא כ-70% מהנפח הכללי המצוין. להלן טבלה ובה נתונים על נפח כולל ונפח אפקטיבי.

600	380	330	320	280	180	170	רגל מעוקב (מס' הדגם)
17.0	10.8	9.3	9.1	7.9	5.1	4.8	מטר מעוקב — כללי
11.9	7.5	6.5	6.3	5.6	3.6	3.4	מטר מעוקב לערבול (הערכה)

התאמה

6. הותקן סולם;
7. נבנתה רגלית (ג'ק) חזקה יותר, החשובה בעיקר כאשר מפעילים את העגלה עם טרקטור אחד;
8. שופרה הגנת כבלי החשמל בפני מים ושמש;
9. קופסת המאזניים כוסתה בשרוול פלסטיק כדי למנוע חדירת לחות בזמן גשם (חדירת לחות עלולה לשבש את תקינות פעולתם — אלו חוזרים בדרך כלל לפעולה תקינה לאחר התייבשותם);
10. הוארכו הצינוריות אל נקודות הסיכה (גירוז) שקשה היה להגיע אליהן;
11. הותקן סידור להסיר, או לקצר, את משפך הפריקה כאשר המעבר בין האבוסים צר.

לאחר שרבתה ההתענינות בעגלות המערבולות, ניתנות בזה הנחיות לבחירה. רבים הוסיפו ושינו מעט בעגלתם כדי להפעילה בצורה טובה, נוחה ובטוחה יותר — ומאלה כדאי ללמוד. בודדים הפעילו את העגלה שלא לפי ההוראות מבחינת סדר הכנסת החמרים, הכנסת שחת וקש לא מקוצר-צים, תחמיצים עם חלקיקים ארוכים מ-8 ס"מ — בעיקר תחמיצי חיטה ואפונה — וקרו תקלות, כגון עיקום ושבר של חלזונות הערבול, סימנים לבלאי מואץ ועוד. זאת, לעומת היעדר תקלות אצל אלו שהפעילו נכונה. לכן מובאות ההנחיות כדלהלן:

בחירה

כיום מומלצות רק העגלות המבוססות על עקרון החלזונות האפקיים. עד עתה התנסו בארץ בעגלות של החברות „אוסוולט-בטלר“ ו„גיל“, והעגלה של חברת „ארטסוויי“, המבוססת על העקרון של שרשראות ושלבים, אינה מומלצת בינתיים. העגלות פועלות כהלכה, כאשר מקפידים על הוראות היצרן והכנסתן לעבודה נעשית בהדר-

- משקים רבים שינו והוסיפו פריטים בעגלה בהתאם לניסיונם. להלן תיאור מספר שינויים:
1. קופסת המאזניים הותקנה ליד מושב נהג הטרקטור, על כן ממתכת, עם אפשרות לצידוד;
2. חיבור היצול שונה לחיבור מהיר או מסתובב, כדי להקל על הפעלה עם טרקטור אחד בלבד;
3. הותקן מוט המחובר לדלתות ההוצאה כדי לאפשר את הכוונת פתיחת הדלתות ממושב נהג הטרקטור;
4. הוספה תושבת למוט של מעביר הכוח (קרדן);
5. הוספו מגינים בצידי העגלה ומאחוריה;

הפעלה

הפעל את העגלה רק לאחר קריאת הוראות ההפעלה המצויות בחוברת של היצרן:

1. אל תכניס לעגלה חמרים שגודל חלקיקיהם יותר מ-8 ס"מ, במיוחד חמרים קשי ערבול, כתחמיץ חיטה, תחמיץ אפונה וכו'.

2. אל תכניס שחת וקש בלתי מקוצצים.

3. מלא את העגלה עד כ-70% מנפחה הכללי, כלומר עד אשר החלזונות מכוסים, ובשעת ההפעלה נוצרת ערימה גבוהה במרכז ומלפנים ומאחור נוצרים חללים. רק כך יתבצע הערבול כהלכה. אמנם, חריגה מסוימת מההגבלות הנ"ל לא תגרום לתקלות מיידיות (עקב שולי הבטחון של העגלה), אך הדבר יתבטא בבלאי מואץ, ומדי פעם עלולה לחול תקלה רצינית כעיקום או אפילו שבר של חלזון.

4. בתקופה הראשונה, יש להפעיל את העגלה בהדרגה. כלומר, בשבועות הראשונים רצוי למלאה רק עד 2/3 מהנפח המומלץ לערבול ולהמנע מהכנסת חמרים קשים לערבול או שיש ספק ביכולת המערבל לערבלם.

5. רצוי להכניס את החמרים לעגלה בסדר הבא: תערובת; קש ושחת מקוצצים; חמרים קשי-זרימה (גרעיני כותנה, פולפה וכו'); חמרים לחים; וחמרים רטובים. יש להמנע מערבול יתר (יותר מ-5 דקות) לאחר הכנסת חמרים לחים ורטובים.

ארגון המזונות ליעול העבודה בעגלה

ריכוז המזונות המוכנסים לעגלה באמצעות יעון (כף קדמית), כתחמיצים, קליפות הדר, חמרים קשיי זרימה וכו', הוא בעל יתרון לעבודה יעילה ונוחה יותר בעגלה. לכן, לפני בניה או שינוי של בורות תחמיץ, מבנים לאחסון בתפזורת, משטחים לקליפות, מכלי תערובת, מתבנים וכו' — חשוב לבחון את מקומם במערך הכללי של הרפת והמשק ולבנותם באופן שיתאימו להפעלה יעילה ונוחה של עגלת המערבל.

גד שפט

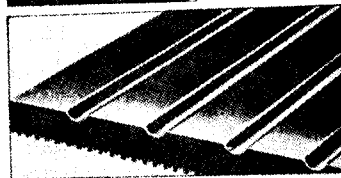
האגף למיכון וטכנולוגיה
ש.ה.מ., משרד החקלאות

ידיעת אנשי הרפת!
לאספקה מיידית

**שטיחון
מרבץ גומי
AVON**

חצר

- * מותאם במיוחד ליונקים בכלובים.
- * קשיח במיוחד — עמיד בתנאי עבודה קשים.
- * יעיל כבידוד ומניעת מחלות התקררות.
- * מונע החלקה ופגיעות בנפיים.
- * חטוי ונקוי קל ויעיל.
- * אידיאלי לרפד מכוני חליבה — מונע התחלקות.

יעוץ והדגמה ללא כל התחייבות

כלן בע"מ

פנה אל:

מחלקת חקלאית

תל-אביב, רח' צייטלין 8, טל' 269510
חיפה, דרך העצמאות 51, טל' 44413